

ДОВІДКА

Про підсумки моніторингового
дослідження сформованості навички
читання вголос учнів 2-4 та мовчазного
читання учнів 3-4 класів
за підсумками I семестру
2023-2024 навчального року

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 року №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти», вимог навчальних програм початкової освіти, Положення про моніторинг якості освітнього процесу у спеціалізованій школі №197 ім.Дмитра Луценка, затвердженого наказом по школі №78 від 14.09.2020 року, Програми проведення внутрішнього моніторингу навчальних досягнень учнів у спеціалізованій школі №197 ім.Дмитра Луценка, затвердженого наказом по школі від 30.08.2023 року №71-о, плану роботи закладу освіти на 2023/2024 навчальний рік у грудні 2023 року вивчалася робота вчителів початкових класів над формуванням, розвитком і вдосконаленням навичок читання учнів 2-4 класів.

Завдання для моніторингового дослідження сформованості навички читання учнів 2-4 класів готувалися творчими групами (по паралелях) та погоджувалися на засіданні методичного об'єднання вчителів початкових класів. Матеріали для проведення дослідження були підібрані відповідно до навчальних програм та відповідали вимогам Державних стандартів початкової освіти. Зміст завдань для дослідження розроблявся з урахуванням компетентнісного підходу. Порядок проведення моніторингового дослідження відповідав методичним вимогам та проходив з дотриманням безпечних умов організації освітнього процесу у період воєнного стану.

У ході моніторингового дослідження проаналізовано якість сформованості навичок читання (правильність, усвідомленість, виразність, темп) та система перевірки навичок читання вчителями.

Перевірка навичок читання вголос здійснювалася індивідуально, а перевірка навичок читання мовчки - фронтально за незнайомими текстами:

- у 4 класах – «Гарбуз із золотом» за Монтейру Лобату;
- у 3 класах – «Краса душі» за М.О.Андріановою.

Учням при читанні мовчки були запропоновані 8 завдань на перевірку сформованості вмінь визначати основну думку твору, його тему, розрізняти жанри, встановлювати послідовність подій у творі, характеризувати вчинки дійових осіб, пояснювати зображувальні можливості художнього слова тощо. Вчителями враховано існуючі орієнтовні норми швидкості читання мовчки для кожного класу, де швидкість читання визначається кількістю слів за одну хвилину. Зокрема, на кінець I семестру учні повинні виконуватись орієнтовні норми: 3 клас – 85-110 сл/хв; 4 клас – 100-150 сл/хв.

Перевіркою було охоплено 136 учнів (84,5%) 3-4 класів (контингент – 161 учень).

Виконали завдання без помилок 26 учнів (39%) учнів 3 класів, із 67 учнів (88%) перевірених учнів; 20 учнів (29%) учнів 4 класів, із 69 учнів (81%) перевірених учнів. Найбільше допустили помилок учні 3х класів у 6 та 8 завданнях, а саме:

- Назви головних персонажів твору – 25 учнів (37%);
- Чи можна Метелика та Квіточку назвати справжніми друзями? Обґрунтуй свою думку – 28 учнів (42%).

Усі учні (100%) справилися із 2 та 4 завданнями, а саме:

- З ким подружилася Квіточка?
- Навіщо до Квіточки підійшов хлопчик?

Найбільше допустили помилок учні 4х класів у 1, 4 та 8 завданнях, а саме:

- До якого жанру відноситься прочитаний твір? – 21 учень (30%);
- Яке прислів'я найточніше передає головну думку твору? – 18 учнів (26%);
- Чому нас вчить прочитаний твір? Вирази свою думку. – 22 учні (32%).

Усі учні (100%) справилися із 2 та 3 завданнями, а саме:

- Як жили сусіди?
- Чому сусіди ніяк не могли примиритися?

Кращі результати показали учні 3х класів (вчителі: Онищук С.А., Левицька В.М., Очеретня О.В.). Результати відображені в додатках 1, 2 (додаються).

У ході моніторингового дослідження навички читання мовчки встановлено, що:

- повністю сформована навичка мовчазного читання у 59 % учнів, частково – у 25 % учнів;
- формується вміння читати мовчки у 16 % учнів.

Діагностувальні роботи з літературного читання передбачали вивчення рівня сформованості навичок читання вголос з урахуванням всіх показників (правильність, спосіб, виразність, розуміння прочитаного, темп). Перевірка здійснювалась індивідуально. На кінець I семестру учні повинні прочитати таку кількість слів за хвилину: 2 клас – 35/45 слів за хвилину, 3 клас – 65/70 слів, 4 клас – 80/85 слів. Окремо темп читання із застосуванням кількісних показників не перевірявся, оскільки показники, подані в таблиці кількісних показників темпу читання вголос є орієнтиром для розвитку темпу читання, а не перевірки та оцінювання.

Для перевірки навички читання вголос були вибрані тексти:

- у 2 класах – «Несправжня вулиця» за Оксаною Кротюк.
- у 3 класах – «Спасибі лісникові» за Г.Демченко.
- у 4 класах – «Нечемний гість» за Беатою Бушелевою.

Під час перевірки навички читання вголос у 2-х класах з'ясовано, що:

- більшість учнів читають цілими словами 86% (64 учні),
- читають плавно складовим та плавно складовим способом із цілісним причитуванням окремих слів 14 % (10 учнів).

- читають правильно, виразно, свідомо, з використанням мовленнєвих і позамовних засобів виразності 74% (55учнів).
- виокремлюють значущу інформацію та важливі деталі, роблять висновки щодо причинно-наслідкових зв'язків, визначають основну думку тексту, розуміють авторське ставлення і підтекстові смисли 54% (40 учнів).
- мають низький рівень читацької компетентності (не можуть знайти наведену конкретну інформацію, зробити прості висновки про причинно-наслідкові зв'язки, послідовність подій та мету дій героїв, визначити тему тексту та основні відмінності чи подібності предметів тощо) 14% (10 учнів).

Результати відображені в додатку 3 (додається).

Під час перевірки навичок читання вголос у 3-х класах з'ясовано, що:

- учні читають цілими словами 79 % (60 учнів);
- читають плавно складовим способом з цілісним причитуванням окремих слів 21% (16 учнів).
- повністю сформовано вміння читати вголос у 80 % (61 учень), частково – у 20% (15учнів).
- здатні швидко і правильно виконувати завдання за текстом, висловлюють власне ставлення до змісту твору, добираючи відповідні аргументи щодо певної позиції, самостійно орієнтуються в колі дитячого читання та у світі дитячих книжок, у повному обсязі, поглиблено розуміють фактичний зміст та основний смисл текстів, встановлюють смислові, причинно-наслідкові зв'язки тощо 85,5 % (65 учні).
- мають низький рівень сформованості читацької компетентності 5% (4 учні).
- володіють операційною стороною діяльності з пошуку потрібної книжки, навчально-пізнавальної інформації у довідкових виданнях, виявляють уміння правильно формулювати свої читацькі запити та застосовувати набуті знання та вміння у практичній діяльності 90% учнів 3-х класів.

Результати відображені в додатку 4 (додається).

Під час перевірки навичок читання вголос у 4-х класах з'ясовано, що:

- практичні навички, передбачені програмою, у більшості учнів 92% (80 учнів) формуються на високому та достатньому рівнях.
- показали навички найвищого рівня: читають свідомо, правильно, виразно з використанням основних мовленнєвих і позамовних засобів виразності, з допомогою яких учні виражають розуміння фактичного змісту і основного змісту твору, своє ставлення до твору 69% (60 учнів).
- правильно виконують завдання за текстом; висловлюють оцінювальні судження щодо поведінки і вчинків героїв з використанням відповідної оцінної лексики, аргументують свої відповіді з посиланням на текст; висловлюють та аргументують своє ставлення не лише до подій, а й до змісту твору загалом, вдало використовуючи авторські засоби художньої виразності; самостійно визначають тему і основну думку твору 90% (78 учнів).

У ході моніторингового дослідження встановлено, що вчителі приділяють належну увагу розвитку в учнів біглого, виразного та осмисленого читання; переважна більшість учнів читають плавно, словами та словосполученнями, роблячи відповідні наголоси в словах та логічні наголоси в реченнях; учні дотримуються відповідного темпу читання; учні дають відповіді на запитання по тексту прочитаного; після повторного читання учні дотримуються виразності.

У ході дослідження виявлені типові помилки:

- учні не бачать все слово в момент читання;
- учні припускають помилки у постановці наголосу;
- учні перекручують звукові і складові структури слова;
- деякі учні частково розуміють прочитане.

Рекомендації педагогам щодо подолання недоліків:

- постійно проводити цілеспрямовану роботу по формуванню в учнів навичок правильного, свідомого та виразного читання відповідно до програмових вимог;
- організувати індивідуальну роботу з учнями, в яких навички читання сформовані недостатньо, розробити для них індивідуальні рекомендації, практичні завдання;
- урізноманітнювати види робіт з текстом;
- проводити словникову роботу, збагачуючи словниковий запас учнів;
- максимально використовувати можливості бібліотеки для проведення бібліотечних уроків та виховних годин, пропаганди кращих учнів-читачів для активізації читання дітьми художньої літератури;
- індивідуально повідомити батьків про рівень сформованості навичок читання дитини, надати практичні рекомендації щодо їх покращення.

Заступник директора

Оксана САПОЖНИК